

Stockholm den 17 september 2015

R-2015/1256

Till Arbetsmarknadsdepartementet

A2015/1903/A

Sveriges advokatsamfund har genom remiss inkommen den 10 juli 2015 beretts tillfälle att avge yttrande över departementspromemorian Genomförande av EU:s direktiv om fri rörlighet för arbetstagare (Ds 2015:36).

I det följande benämns Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/54/EU av den 16 april 2014 om åtgärder som underlättar utövandet av arbetstagares rättigheter i samband med fri rörlighet för arbetstagare ”direktivet”.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i sig ingen erinran mot förslaget om en särskild lag om skydd för repressalier för den som utövar rätten till fri rörlighet för arbetstagare, men anser att lagen ska sanktioneras genom allmänt skadestånd. Advokatsamfundet har även vissa andra synpunkter i enlighet med vad som anförs i det följande.

Utvecklade synpunkter

I promemorian utreds huruvida direktivet bör föranleda några lagstiftningsåtgärder i Sverige.

Advokatsamfundet delar de överväganden som har redovisats i denna fråga och att den bestämmelse i direktivet som kräver en implementeringsåtgärd är artikel 3 punkten 6 om skydd mot ogynnsam behandling eller ogynnsamma följder på grund av klagomål.

Advokatsamfundet konstaterar att rättelse i flera fall säkerligen kan ske genom att en myndighet korrigerar felaktiga beslut, alternativt att ett felaktigt förfarande faller inom tillämpningsområdet för diskrimineringslagen (2008:567).

Som emellertid redovisas i promemorian, är det inte säkert att samtliga de förfaranden som kan komma att bedömas omfattas av diskrimineringslagen eller korrigeras genom myndighetsbeslut. Som förslaget är formulerat skulle förfarandet i så fall vara osanktionerat.

Promemorian har inte redovisat varför någon särskild påföljd inte har föreslagits. Enligt Advokatsamfundets borde detta ha gjorts, eftersom det kan uppkomma en rad gränsdragningsproblem när det gäller exempelvis myndighetsbeslut. Motsvarande problematik föreligger i och för sig enligt diskrimineringslagen, men det förhållandet att diskrimineringslagen innehåller särskilda sanktioner borde ha föranlett särskilda överväganden i denna fråga.

Advokatsamfundet föreslår därför att lagförslaget kompletteras med – alternativt att det beslutas om fortsatt beredning gällande – en motsvarande reglering som den som följer av 2 kap. 18 och 19 §§ samt 5 kap. 1 § diskrimineringslagen. Påföljden bör lämpligen benämnas allmänt skadestånd.

Advokatsamfundet anser emellertid att frågan om påföljder för repressalier även bör beredas bredare. På flera håll i lagstiftningen finns det eller har det föreslagits regler om förbud mot repressalier (utöver diskrimineringslagen, se även förslaget till lag om stärkt skydd för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden i SOU 2014:31 och förslaget till lag om ändring i lagen [1999:678] om utstationering av arbetstagare i SOU 2015:13).

Det kan därmed konstateras att repressalieförbud är en stark lagstiftningsmässig trend; särskilt i lagstiftning baserad på EU-rätt. Regelverket synes därmed ha en central plats inom skadeståndsområdet. Enligt Advokatsamfundets uppfattning bör frågan om att sammanföra de skilda repressalieförbuden – som typiskt sett synes ha mer samhörighet med varandra än med skyddsomfånget för de materiella lagar där de förekommer eller föreslås förekomma – övervägas ytterligare. Därigenom skulle en mer överskådlig och mer lättillgänglig reglering kunna uppnås. Flera aspekter avseende repressalieförbud förefaller vara identiska; exempelvis vad som är en repressalie, vad som krävs för att en anmälan eller klagomål ska anses föreligga samt frågan om orsakssamband mellan klagomålet och repressalien.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg